

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Спортивне і превентивне харчування»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 181 Харчові технології
Освітня програма «Нутриціологія»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу в eLearn

Боднарчук Оксана Василівна, Менчинська Аліна Анатоліївна
menchynska@ukr.net
<https://elearn.nubip.edu.ua/enrol/index.php?id=4008>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни є ознайомити студентів із основними складовими харчових продуктів, їх значенням для здоров'я людини; основами раціонального харчування, особливостями лікувально-дієтичного харчування та нетрадиційними методами харчування; впливом харчових добавок на здоров'я людини; захворюваннями, які виникають внаслідок неправильного харчування; специфіка харчування спортсменів на різних етапах спортивного вдосконалення, та видів спортивної діяльності.

Завдання

- набути знань про систему харчування, додаткового спортивного та превентивного харчування;
- ознайомитись з основами раціонального харчування, скоригованого з урахуванням чинників ризику неінфекційних захворювань, що враховує наявність у кожної людини властивої йому біохімічної і фізіологічної індивідуальності внаслідок несприятливих впливів навколишнього середовища;
- ознайомитись з основами теорії та методик спортивного харчування та раціонального харчування спортсменів;
- ознайомитись з основами харчування спортсмена;
- ознайомитись з основними принципами харчування, їх варіативність застосування та вплив на динаміку силових показників та м'язової маси;
- ознайомитись зі структурою харчової піраміди.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні **знати:**

- наслідки порушення режиму харчування та тривалого аліментарного дисбалансу, які є чинниками, що сприяють розвитку і прогресуванню захворювань;
- місце харчування у спорті;
- основні положення та завдання спортивного харчування;
- розуміти важливість мікронутрієнтів у виборі тренувального навантаження;

вміти:

- визначати та коригувати раціони харчування з урахуванням чинників ризику виникнення неінфекційних захворювань (атеросклероз, ішемічна хвороба серця, гіпертонічна хвороба, цукровий діабет, патологія органів травлення тощо).
- визначати раціон харчування для основного обміну речовин та в залежності від фізичної активності та виду спорту;
- визначати продукти за харчовою цінністю;
- готувати продукти харчування в залежності від підбору білків, жирів, вуглеводів та енергетичної цінності;
- правильно складати режим харчування в залежності від цілей тренувального процесу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1. Основи превентивного та спортивного харчування				50
Тема 1 Вступна лекція. Основні поняття, особливості спортивного та превентивного харчування	2/0/10	Знати значення харчування для організму людини, особливості спортивного та превентивного харчування, функції та норми білків, жирів, вуглеводів, вітамінів та мінералів в превентивному харчуванні та раціоні спортсмена,	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	<i>Виконання та задача лабораторних робіт – зараховано.</i> <i>Модульна тестова робота в eLearn.</i> <i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.</i>
Тема 2 Білки, жири, вуглеводи в превентивному харчуванні та раціоні спортсмена.	2/0/10	поняття калорійності та глікемічного індексу продуктів Вміти розраховувати калорійність та глікемічний індекс харчових продуктів, планувати меню для спортсменів з урахуванням потреби в калоріях та глюкозі.	<i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).	
Тема 3 Вітаміни та мінерали в основі превентивного харчування та харчування спортсменів.	2/0/10	Застосовувати науково обґрунтовані норми потреби в незамінних факторах харчування (білках, жирах, вуглеводах, вітамінах та мінералах) при складанні раціонів для спортивного і превентивного харчування	<i>Виконання самостійної роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	
Тема 4 Таблиця калорійності продуктів харчування. Глікемічний індекс продуктів.	0/4/10		<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	
Модуль 2. Індивідуальні харчові раціони				50
Тема 5 Енергетична потреба та енергетична цінність продуктів харчування.	0/4/10	Знати особливості енергетичних потреб у спортивному і превентивному харчуванні, перетворення і використання енергії спортсменами при різних фізичних навантаженнях,	<i>Підготовка до лекцій</i> (попереднє ознайомлення з презентацією та лекцією в eLearn).	<i>Виконання та задача лабораторних робіт – зараховано.</i> <i>Модульна тестова робота в eLearn.</i> <i>Самостійна робота – згідно з журналом оцінювання в eLearn.</i>
Тема 6. Перетворення і використання енергії.	0/4/10	перетворення і використання енергії при виникненні неінфекційних захворювань організму, технології та рецептури білкових, вуглеводневих напоїв та сумішей, енергетичних добавок для спортивного і превентивного харчування.	<i>Виконання та задача лабораторної роботи</i> (в методичних рекомендаціях та самостійно).	
Тема 7. Розрахунок білків, жирів, вуглеводів у раціонах спортсмена та у превентивному харчуванні.	0/4/10	Вміти розраховувати та планувати енергетичну	<i>Виконання самостійної</i>	
Тема 8.	2/4/10			

Вуглеводні та білкові напої і суміші.		цінність добового раціону харчування відповідно до енергетичних витрат організму; розраховувати потребу білків, жирів, вуглеводів у раціонах спортсмена та у превентивному харчуванні; розробляти і готувати білкові, вуглеводні напої та суміші, енергетичні добавки (гейнери) для спортивного і превентивного харчування.	<i>роботи</i> (завдання в методичних рекомендаціях та eLearn).	
Тема 9. Енергетичні добавки.	2/0/10	<i>Застосовувати</i> науково обґрунтовані норми потреби в енергії та незамінних факторах харчування при складанні рецептур продуктів для спортивного і превентивного харчування <i>Використовувати</i> сучасне лабораторне обладнання та прилади для дослідження фізико-хімічних показників білкових, вуглеводневих напоїв та сумішей, гейнерів для спортивного і превентивного харчування.	<i>Підготовка та написання модульної контрольної роботи</i> (тестова - в eLearn).	
Всього за 1 семестр	10/20/90	-	-	70 100*0,7 (максимум 70 балів)
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Студент повинен здавати усі роботи в заплановані терміни до закінчення вивчення поточного модуля. Роботи, що здаються з порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модульної контрольної роботи відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний) і дозволяється в термін до закінчення наступного модуля).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування, використанні мобільних девайсів, додаткової літератури під час модульних контрольних робіт, заліків та екзаменів заборонено. Письмові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування:	Відвідування лекційних та лабораторних занять є обов'язковим для всіх студентів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись згідно з індивідуальним навчальним планом, затвердженим у визначеному порядку. Пропущені лекції, після їх опрацювання здобувачем вищої освіти, відпрацьовуються у вигляді співбесіди з викладачем або в он-лайн формі. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами в лабораторії кафедри.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано